

Een schoolvoorbeeld van KIJK!

Jonge kinderen ontwikkelen zich grillig. Het is daarom des te meer van belang dat we hun ontwikkeling goed volgen en met regelmaat in kaart brengen. Met KIJK! heb je een sterk observatiesysteem in handen.

Een gesprek met ib'er en onderbouwcoördinator Tanja de Voogd, leerkrachten Ineke de Zwarte en Eline Lievense van de Dr. C. Steenblokschool in Goes en onze KIJK!-expert Liesbeth van Waas over het gebruik van KIJK!.

TEKST: ZI WAT
FOTOGRAFIE: BART VAN VLIET

Ineke de Zwarte-de Jonge
leerkracht kleutergroep
Dr. C. Steenblokschool
Goes

Eline Lievense-Remijn
leerkracht kleutergroep
Dr. C. Steenblokschool
Goes

Tanja de Voogd-Klaasse
ib'er en onderbouw-
coördinator
Dr. C. Steenblokschool
Goes

Op zoek naar een nieuw observatiesysteem

Ineke trapt af: "Ik begon als kleuterleerkracht samen met een onderwijsassistente, eerst in groep 1 - wat later een kleutergroep werd. Er was al een observatiesysteem, maar daar deden we eigenlijk niet veel mee. We zochten naar een nieuw systeem waar ook kwaliteit mee geborgd kon worden. Ik ben destijds naar een infobijeenkomst over KIJK! in Vlissingen geweest en wist meteen dat we dit in huis moesten halen."

Eline: "KIJK! sluit aan bij hoe wij met de leerlingen om willen gaan. We kijken echt naar het kind zelf, waar voorheen meer naar de groep werd gekeken of naar wat er verwacht werd van een bepaalde leeftijd. Voor ons is de ontwikkeling van de individuele leerling leidend."

Tanja vult aan: "Kleuters ontwikkelen zich natuurlijk heel sprongsgewijs. En dan is het fijn om een systeem zoals KIJK! te hebben, waarin je je observaties kunt bijhouden en een ontwikkelingslijn volgt. Daarmee kun je dan vergelijken en beoordelen waar een leerling zit op deze lijn en hoe deze zich ontwikkelt ten opzichte van een halfjaar of een jaar geleden."

Dagelijks observeren

Inmiddels werkt de school al tien jaar met KIJK! en dat is te horen én te zien: bij leerkrachten Ineke en Eline zit de KIJK!-werkwijze helemaal ingebakken.

Eline vertelt over het observeren: "We zien de kinderen in de hoeken samen spelen en samen werken. We schrijven dagelijks op wat wij zien."

V.l.n.r. Eline Lievense-Remijn, Tanja de Voogd-Klaasse, Ineke de Zwarte-de Jonge en KIJK!-adviseur Liesbeth van Waas.

Ineke valt bij: "Ook onze onderwijsassistente helpt bij activiteiten door in de KIJK!-app observaties te noteren, die wij dan later in het systeem kunnen verwerken. Op deze manier lukt het ons om zo veel mogelijk te zien."

Registreren en reflecteren

De school registreert twee keer per jaar, in januari en juni. **Eline:** "We hebben ook weleens leerlingen die een ontwikkeling doormaken die wijst naar de mogelijkheid om te versnellen of juist te verlengen (doubleren). Voor deze kinderen hebben we in december al een registratiemoment. Leerlingen die tussendoor binnenkomen, registreren we na zes maanden onderwijs."

Ineke vult aan: "Als een leerling al zó veel laat zien waardoor we in staat zijn eerder te registreren, dan doen we dat. In de praktijk nemen we het kind dus al snel mee in het registratiesysteem." **Liesbeth:** "Ik kan merken dat jullie de KIJK!-ontwikkelingslijnen goed in de vingers hebben. Jullie zien meteen zo veel, zelfs bij een kind dat nog maar net op school is. Dan weet je goed waar je naar moet kijken. Niet iedereen is daar zo bekwaam in!"

'Je kunt heel mooi zien hoe de lijn doorloopt vanuit de kleuters naar groep 3.'

Ineke de Zwarte-de Jonge

Ineke: "Dat komt omdat zo'n nieuwe leerling gewoon veel laat zien." **Liesbeth:** "Maar in een lege huishoek laat dat kind niks zien hoor, dus jullie zijn daar ook al dagelijks mee bezig door de speelhoeken optimaal in te richten." "Een rijke leeromgeving, daar hechten wij zeker veel belang aan", beaamt **Tanja**.

Doelen

De school werkt ook met de module KIJK! Beredeneerd Aanbod, waarbij de doelen gekoppeld kunnen worden aan de registraties. "Na het registreren krijgen we een groepsoverzicht en kijken we naar de onderwijsbehoeften van de leerlingen en naar de doelen die we aan gaan bieden", vertelt **Ineke**.

Ineke en Eline maken ook gebruik van de KIJK!-ouderrapporten die ze aanvullen met een stukje tekst over de leerling, gericht op de ouders. **Eline:** "We zien wel dat ouders behoefte hebben aan nadere uitleg bij deze rapportages. Er wordt vaak gekeken naar de leeftijden die bij de balkjes staan, terwijl wij willen laten zien hoe het kind ten opzichte van zichzelf gegroeid is. KIJK! geeft ons de juiste taal om over het kind te praten. Tegenover de ouders, maar ook met elkaar onderling." **Liesbeth** legt uit dat de kalenderleeftijd eventueel uitgezet kan worden bij de uitdraai van de rapporten, net zoals de toelichting op de geregistreerde ontwikkelingsleeftijd. "Deze functie kenden we nog niet," reageert **Tanja**, "maar gaan we zeker de volgende keer gebruiken!"

Extra zorg

Ineke vindt dat KIJK! ook goed bijdraagt aan leerlingen die extra zorg behoeven. "KIJK! biedt mij dan heel handig de richtlijnen waar ik naar kan kijken: waar zit de leerling nu, wat zou logischerwijs de volgende fase in de groei moeten zijn en kan ik daar eventueel wat mee? Vervolgens kan ik heel mooi Kijk Kies Doe gebruiken om dit in de praktijk te brengen." In de rol als ib'er heeft **Tanja** drie keer per jaar een geplande groepsbespreking. "We kijken eerst aan de hand van de groepsrapportages of er ontwikkelingslijnen opvallen en of er aandacht voor bepaalde onderdelen in een groep nodig is. Daarna kijken we ook per leerling of er speciale zorgbehoeften zijn."

Goed ingerichte, prikkelende speelhoeken zoals dit winkeltje waar de kinderen al spelenderwijs leren tellen, zorgen ervoor dat de leerkrachten dagelijks gemakkelijk observaties kunnen doen.

Voor leerlingen waarbij dat het geval is, draaien we alle KIJK!-lijnen uit (het individuele rapport) om een goed totaaloverzicht te hebben. We bewaren de rapportages ook in het digitale dossier van het kind in ParnasSys. Bij leerlingen die echt specifieke zorg nodig hebben, zijn de KIJK!-lijnen trouwens heel fijn te gebruiken om juist hele kleine doelen te kunnen stellen."

Overdracht kleutergroep naar groep 3

Tanja en **Eline**: "Aan het eind van de kleutergroep wordt een overdracht gedaan met de leerkracht van groep 3. De groepsrapportage van KIJK! wordt daarbij gebruikt."

Ineke is ook een aantal jaar leerkracht in groep 3 geweest, die bij de Dr. C. Steenblokschool ook bij de onderbouw hoort.

"Je kunt heel mooi zien hoe de lijn doorloopt vanuit de kleuters naar groep 3 en waar een leerling eventueel al voorloopt aan het eind van de kleutergroep. Dat is waardevolle informatie om mee aan de slag te gaan."

'KIJK! geeft ons de juiste taal om over het kind te praten.'

Eline Lievense

Tanja: "De overgang van de kleutergroep naar groep 3 is een grote stap voor leerlingen. We willen hier graag de kinderen extra in begeleiden."

Liesbeth: "Je kunt in principe leerlingen tot 7 jaar blijven observeren en registreren in KIJK!. Hiermee zou je dus de leerlijn kunnen blijven volgen tot de leerling de ontwikkelleeftijd van 7 jaar heeft bereikt."

Tanja rondt het gesprek af: "KIJK! sluit prima aan bij onderwijsverbeteringen die we (eerder) in gang hebben gezet als werken met coöperatieve werkvormen, werken met EDI en aandacht voor differentiëren. We maken er dus graag gebruik van!"

KIJK! is hét kindvolgsysteem van Nederland en helpt je om de ontwikkeling van elk kind goed te volgen.

- Dat begint met observeren: je maakt notities van wat je opvalt (in de app of op je laptop).
- Twee keer per jaar breng je die gegevens in kaart: je gaat registreren. Je hebt dan helder in beeld hoe het kind en ook de hele groep zich ontwikkelt.
- Op basis van die gegevens kies je een passend aanbod aan activiteiten, die het kind stimuleren om de zone van de naaste ontwikkeling te verkennen. Zo weet je zeker dat je het optimale doet om kinderen de beste start te geven!

KIJK! heeft aanvullende digitale modules waarmee je de ontwikkeling van jonge kinderen per locatie, per (school)bestuur of zelfs per gemeente kunt volgen. Dit biedt handvatten voor kwaliteitsbeleid.

Kijk op www.bazaltgroep.nl/kijk voor meer informatie of scan de QR-code om in te schrijven voor een gratis infobijeenkomst.

